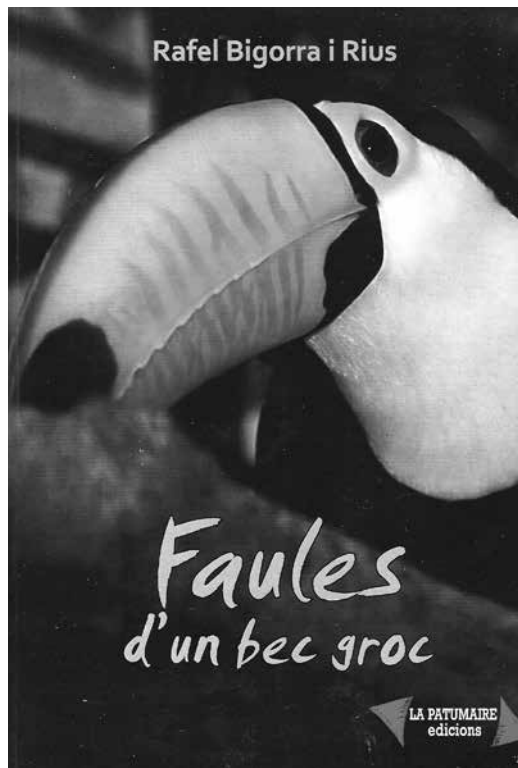

el meu rafel bigorra

LLORENÇ SOLDEVILA I BALART

Amb en Rafel ens vam conèixer arran de la fundació del CEAJC, quan va començar a venir a les reunions de la mà segurament de Josep Lladó. De seguida connectàrem per les nostres aficions literàries. Parlàvem dels nostres autors, de les obres i, especialment, de Verdaguer i Maragall, que eren els seus poetes preferits. De seguida va col·laborar amb articles de tema sobretot argentoní a la revista *fonts*. Ell, estiuellant de molts anys, coneixia bé els costums i les dèries de la colònia. A les reunions mensuals a les quals assistí sempre hi intervenia amb esperit positiu. Fins que un dia va tenir un enfrontament amb un membre més jove de l'entitat i hi va deixar d'aparèixer. Va pensar que l'altre havia estat desconsiderat i injust amb algun comentari. Me'n va parlar amicalment i jo vaig intentar de convèncer-lo que "gent jove, pa tou" i que calia que no provocés la seva absència a les reunions. Però ja no va tornar-hi ni hi tornaria —em va dir, resolutiu— mentre hi hagués l'altre soci. No va tornar més.

A partir d'aleshores la relació va ser personal i, sobretot,

quan el trobava a can Casabella a cercar el diari o llibres. Llavors comentàvem l'actualitat. Quan les xacres ja no el deixaven caminar distàncies llargues em telefonava de tant en tant. Quan el telèfon sonava cap a les nou del vespre ja sabia que podia ser en Rafel. Sempre el pretext de la conversa era comentar alguna lectura que estava fent. O preguntar-me sobre algun dubte. He de ratificar que en aquestes converses hi predominaven Verdaguer i Maragall però també Pla, que rellegia, i Rodoreda. Una de les vegades, compungit i, alhora, generós em va demanar si

acceptaria la col·lecció de les obres completes de Verdaguer en edició popular de la Il·lustració Catalana. Jo la tenia incompleta i mai havia tingut el moment per completar-la. Li vaig dir que sí. Va ser un oferiment intensament amical. El fet el va deixar reflectit en un dels contes de *Fauls d'un bec groc*: "Tenia una obra gairebé completa d'un de les primeres edicions de Mn. Cinto que regalà a un professor de literatura, un fons fotogràfic del seu pare que cedí a un museu... Era preferible fer aquestes donacions que no que anessin a parar als Encants." (p. 64)

Feia mesos que no rebia la trucada de Rafel i això em feia pensar que alguna cosa no devia anar bé. Va ser així. Em vaig assabentar del seu traspàs a finals de juliol quan el número 87 de *fonts* estava en procés d'edició. Em va saber greu i vaig pensar com cada vegada més, amb el que té d'inhumà, ens assabentem de notícies luctuoses d'amics amb molt de retard. Som en un món on la comunicació ho és tot i, tanmateix, estem no sé si inevitablement tan incomunicats!